

Семінар-трэнінг «Арганізацыя кантрольна-ацэначнай дзейнасці: прынцыпы, падыходы, формы»

Мэта семінара-трэнінгу:

павышэнне ўзроўню прафесійнай кампетэнтнасці педагогаў праз засваенне імі навукова-метадычных і псіхалагічных прынцыпаў арганізацыі кантрольна-ацэначнай дзейнасці.

Задачы:

прааналізаваць выніковасць прымянення педагогамі метадаў і прыёмаў кантролю;

стварыць умовы для сістэматызацыі ўдзельнікамі інфармацыі аб сучасных падыходах да арганізацыі кантрольна-ацэначнай дзейнасці;

пазнаёміць з асаблівасцямі ацэнкі дзейнасці нізкаматывавальных навучэнцаў;

распрацаваць рэкамендацыі па арганізацыі эфектыўнай кантрольна-ацэначнай дзейнасці на ўроку.

Ход семінара-трэнінгу

I. Арганізацыйна-матывацыйны этап

Пастаноўка мэты, акцэнтаванне ўвагі на актуальнасці тэмы, знаёмства з парадкам і рэгламентам працы.

II. Аналітычны этап

Правялі анлайн-тэсціраванне педагогаў для вызначэння ўзроўню валодання нормаў ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці вучняў па вучэбных прадметах (заданні размешчаны https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdBHC5jaLhUCDM3YV-xKaU8LugeJu_mc0cvEK4CNVsO6QV0VQ/viewform).

Праводзіцца аналіз выніковасці прымянення педагогамі метадаў і прыёмаў кантролю засваення ведаў навучэнцаў, вынікаў тэсціравання, вызначэнне асноўных праблем.

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1I3ssEAWWjyJGm_ooUs1Ap8tuVnDqgW_-YIBv9KSEuew/edit?usp=sharing

III. Тэарэтычны этап

Паведамленне намесніка дырэктара «Кантроль і ацэнка: сутнасць, віды, асноўныя метады, формы, патрабаванні»

У дачыненні да працэсу навучання кантроль і ацэнка ўяўляюць сабой праверку і ацэньванне ведаў, навыкаў, уменняў навучэнцаў, г.зн. іх вучэбных дасягненняў, вынікаў вучэбнай дзейнасці. Ацаніць вынікі вучэбнай дзейнасці - значыць устанавіць ступень іх адпаведнасці патрабаванням адукацыйных стандартаў. Вынік ацэньвання вучэбных дасягненняў называецца ацэнкай, ўмоўнае (кодавае) абазначэнне (фіксацыя) ацэнкі - адзнакай.

Віды кантролю: папярэдні, бягучы, паўрочны, тэматычны, выніковы, перыядычны.

Формы кантролю: фронтальны, групавы, індывідуальны, камбінаваны, самакантроль. Асабліва важным з'яўляецца самакантроль, таму што ў гэтым выпадку навучэнец ўсведамляе правільнасць сваіх дзеянняў, аналізуе памылкі, атрымлівае магчымасць іх папярэдзіць.

Метады кантролю:

вусны (апытанне, гутарка, расказ, тлумачэнне, залік, чытанне тэксту/карты/схемы/чарцяжа);

пісьмовы (самастойная работа, кантрольная работа, пераказ, сачыненне, дыктант);

практычны (лабараторныя доследы, выраб вырабаў);

тэставы (найбольш эфектыўны метады кантролю і ацэнкі ведаў);

назіранне настаўніка (дае магчымасць вызначыць стаўленне вучня да вучэбнай дзейнасці, яго моцныя і слабыя бакі, індывідуальныя асаблівасці).

Індывідуальнае вуснае апытанне дазваляе выявіць правільнасць адказу, самастойнасць меркаванняў і высноў, ступень развіцця лагічнага мыслення, культуры прамовы навучэнцаў. Дадзеная форма ўжываецца для бягучага і тэматычнага кантролю, у тым ліку і для ацэнкі ступені развіцця эксперыментальных уменняў школьнікаў.

Вуснае апытанне ажыццяўляецца на кожным занятку, хоць ацэньваць веды навучэнцаў не абавязкова. Галоўным з'яўляецца вызначэнне праблемных зон і фіксаванне ўвагі вучняў на складаных паняццях, з'явах, працэсах.

Пісьмовая праверка (дыктоўка, кантрольная, праверачная і самастойная работы, тэст, рэферат) дазваляе за кароткі час вызначыць узровень ведаў вялікай колькасці навучэнцаў.

Залік праводзіцца для вызначэння ступені дасягнення канчатковых вынікаў навучання па пэўнай тэме кожным навучэнцам і мяркуе комплексную праверку ведаў і ўменняў. Мэтазгоднасць тэматычнага заліку абумоўлена тым, што кожнаму вучню характэрны пэўны тэмп авалодання навучальным матэрыялам, таму традыцыйныя кантрольныя работы, падчас якіх цяжка ўлічыць належным чынам індывідуальныя асаблівасці навучэнцаў, могуць апынуцца недастатковымі для таго, каб судзіць, ці дасягнуты плануемыя вынікі навучання.

Самастойныя работы (традыцыйная форма кантролю ведаў) дзеляцца на навучальныя і кантраляючыя. Самастойныя работы творчага характару дазваляць не толькі праверыць наяўнасць пэўных ведаў, уменняў, але і развіваць творчыя здольнасці навучэнцаў.

Кантрольныя работы праводзяцца з мэтай вызначэння канчатковага выніку навучання (па тэме або радзеле).

Тэст уяўляе сабой кароткачасовае выпрабаванне, якое праводзіцца ў роўных для ўсіх умовах. Існуюць розныя варыянты тэставых заданняў:

заданні адкрытага тыпу;

заданні закрытага тыпу;

заданні на ўстанаўленне адпаведнасці паміж элементамі мноства адказаў;

заданні на ўстанаўленне правільнай паслядоўнасці.

Тэст фіксуе толькі вынікі працы, але не ход яе выканання, таму рацыянальнай спалучаць тэставанне з рознымі формамі традыцыйнага кантролю.

Асноўныя патрабаванні да арганізацыі ацэначнай дзейнасці:

пастаноўка дыягнастычных мэтаў;

правядзенне ўваходных дыягностыкі і самодыягностыкі;

распрацоўка крытэрыяў паспяховасці;

стварэнне сітуацый поспеху;

разнастайнасць формаў і метадаў кантролю;

забеспячэнне матывацыі дасягненняў;

наяўнасць выхаднога кантролю;

аб'ектыўнасць;

прымяненне розных ацэначных шкал;

аргументацыя адзнак;

рэфлексія.

Для павышэння эфектыўнасці кантрольна-ацэначнай дзейнасці важна выкарыстоўваць дыферэнцыраваны і індывідуальны падыходы, каб кожнае дзіця адчувала сваю значнасць незалежна ад яго паспяховасці ў вучобе і паводзінах; перыядычна правяраць засваенне матэрыялу прапушчаных вучнем урокаў (дыстанцыйная праца); арганізоўваць індывідуальнае карэкцыйнае навучанне для папаўнення прабелаў (падтрымліваючыя і стымулюючыя заняткі); праводзіць маніторынг вынікаў вучэбнай дзейнасці па выніках кожнай чвэрці і навучальнага года, аналізаваць прычыны зніжэння паказчыкаў і прымаць аператыўныя меры па ліквідацыі недахопаў.

Праблема непаспяховасці турбуе ўсіх: і педагогаў, і бацькоў, і навучэнцаў. У нізкаматываванага дзіцяці спачатку знікае жаданне вучыцца (па розных прычынах), а потым ён проста прагульвае ўрокі, становіцца «цяжкім», што часцей за ўсё прыводзіць да новых негатыўных праяў.

Школьнікаў з праблемамі паспяховасці можна ўмоўна падзяліць на некалькі груп:

група 1 - нізкая якасць разумовай дзейнасці спалучаецца з пазітыўным стаўленнем да вучэння;

група 2 - высокая якасьць разумовай дзейнасці спалучаецца з адмоўным стаўленнем да вучэння;

група 3 - нізкая якасьць разумовай дзейнасці спалучаецца з адмоўным стаўленнем да вучэння.

Часцей за ўсё педагог сутыкаецца з навучэнцамі першай і другой групы. Групам варта аказваць дыферэнцыраваную дапамогу.

Для першай групы непаспяховых прапануюцца заданні, накіраваныя на фарміраванне ўвагі, памяці, навыкаў параўнання, класіфікацыі, абагульнення і г.д. Галоўнае ў працы з такімі навучэнцамі - вучыць іх вучыцца. Дарэмна заклікаць іх да пачуцця абавязку, сумлення, выклікаць бацькоў, бо вучні часта самі хваравіта перажываюць свае няўдачы. Значна больш эфектыўна ствараць праблемныя сітуацыі, актывізаваць самастойнае мысленне, арганізоўваць супрацоўніцтва вучняў на ўроку, будаваць пазітыўныя адносіны з класам.

Для другой групы няўдачнакаў (якія не жадаюць вучыцца) важна ствараць умовы для развіцця ўнутраных матываў, т.я. існуе прамая залежнасць інтэлектуальных працэсаў ад матывацыі дзейнасці. Для таго каб павысіць пазнавальны інтарэс, неабходна ўжываць актыўныя метады навучання, абапірацца на сувязь вучэбнай інфармацыі з жыццёвым вопытам навучэнцаў, арганізоўваць супрацоўніцтва на ўроку, камандную працу, прымяняць сістэму заахвочванняў.

IV. Практыкум

Заданне 1. Складзіце памятку «Псіхатэрапія непаспяховасці»: падбярэце прыдатны каментарый да кожнага пункта

1	Не бить лежачего	а	Даже самый малый успех - это победа человека над собой, и она должна быть замечена и оценена
2	Не более одного недостатка в минуту	б	Оценка должна иметь точный адрес. Критика должна быть как можно более безличной
3	Хвалить исполнителя, критиковать исполнение	в	Оценку своих знаний учащийся уже получил и ждет спокойной помощи, а не новых упреков
4	Сравнивать сегодняшние успехи учащегося с его собственными вчерашними неудачами	г	Избавляя человека от недостатков, знайте меру. Иначе человек станет нечувствительным к вашим оценкам. По возможности выберите из множества недостатков тот, который особенно непереносим, который хотите ликвидировать в первую очередь, и помогайте бороться с ним
5	Не скупиться на похвалу	д	Не искушайте детей невыполнимыми целями
6	Ставить перед учащимися предельно конкретные и реальные цели	е	Умение оценивать себя самостоятельно - главное средство преодоления учебных трудностей. Приучение к самооценке начните с ее дифференциации. Отдельной отметки заслуживают аккуратность, скорость, своевременность выполнения работы, ошибки из-за невнимания и ошибки
7	Учащийся не объект, а со-участник оценки	ж	Выделите из потока неудач крошечный островок, соломинку успеха - и возникнет плацдарм, с которого можно вести наступление на незнание и неумение

Педагогі працуюць у групах. Вынікі правяраюць па ключы: 1в, 2г, 3б, 4а, 5ж, 6д, 7е.

Заданне 2. Распрацуйце рэкамендацыі для настаўнікаў па падрыхтоўцы да ўроку ў адпаведнасці з асноўнымі патрабаваннямі да эфектыўнай арганізацыі ацэнчнай дзейнасці настаўніка.

Педагогі працуюць у групах. Кожная група прадстаўляе свае рэкамендацыі, не паўтараючы адказаў іншых груп. Фарміруецца агульны спіс рэкамендацый.

Прыкладны спіс рэкамендацый:

сфармулюйце мэты ўрока з улікам узроўню навучанасці вучняў, патрабаванняў вучэбнай праграмы, зместу вучэбнага матэрыялу;

вызначце крытэрыі поспеху, з якімі вы пазнаёміце навучэнцаў;

напішыце, на што вы будзеце звяртаць увагу падчас працы вучняў, на што неабходна звяртаць увагу самім навучэнцам;

вызначце чаканы вынік кожнага этапу ўрока (што вучні будуць ведаць, умець і інш.);

вызначце, з дапамогай якіх сродкаў вы і навучэнцы зможаце даведацца, ці авалодалі яны матэрыялам урока;

падумайце аб карэкціруючых дзеяннях (калі вынікі этапаў урока будуць дасягнуты не ўсімі навучэнцамі);

вызначце, з дапамогай якіх сродкаў вы арганізуеце самаацэнку навучэнцаў;

вызначце варыянты дамашняга задання для розных вынікаў выхаднога кантролю;

вызначце крытэрыі поспеху пры выкананні дамашняга задання.

Заданне 3. Знайдзіце парушэнні нормаў ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці навучэнцаў.

Кожная група педагогаў атрымлівае імітацыю старонак класнага журнала з адзнакамі па адным прадмеце (бягучыя, за кантрольныя работы, за чвэрць, за год), знаходзіць парушэнні ў выстаўленні адзнак і дае каментарыі.

V. Рэфлексія. Падвядзенне вынікаў

Праца з анкетай для ўстанаўлення зваротнай сувязі. Заключнае слова. Падрыхтоўка памятки па КАД настаўнікаў.